

การบูรณาการแนวทางการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวที่มี
ผลกระทบต่อสังคมไทย จากกรณีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ
ไวรัสโคโรนา 2019

The Integration of Problem-solving Approach to the Foreign
Workers Impacted on Thai Society in Case of COVID-19
Pandemic Situation

พระครูธรรมธรบุญเที่ยง พุทธสาวิโก (ลักขณฺ์พลวงค์)¹,
สุรพล สุยะพรหม², ประณต นันทิยะกุล³

Phrakhruthammathonbunthiang Buddhisāvako (Lakphonvong)¹,

Surapon Suyaprom², Pranod Nantiyakul³

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา¹,

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย^{2, 3},

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Phayao Campus¹,

Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University^{2, 3}

Corresponding Author, E-mail: bunthiang.lak@mcu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้ได้นำเสนอสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมาที่ทำงานในประเทศไทย ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการกลับมาแพร่ระบาดใหม่และส่งผลกระทบในด้านต่าง ๆ การศึกษานี้เน้นเรื่องหลักธรรมและแนวทางแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในระลอกที่สอง ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้เกิดการระบาดในวงกว้างต่อไป สำหรับสาเหตุของการระบาดในระลอกนี้เกิดจากแรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตเข้ามาทำงาน จำนวน 2,144,073 คน ซึ่งแรงงานถูกกฎหมายบางคนเมื่อกลับออกไปและกลับเข้ามาใหม่ ไม่ได้กักตัวภายใน 14 วัน นอกจากนี้ การลักลอบนำแรงงานผิดกฎหมายเข้ามาทำงานซึ่งไม่มีมาตรการป้องกันโรคระบาดอย่างเข้มงวด ทำให้เกิดผลกระทบหลายด้านตามมา ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม สำหรับการแก้ปัญหาที่ขอเสนอองค์ความรู้ใหม่ คือ การบูรณาการ

ความร่วมมือจากภาครัฐ เอกชนและประชาชนในการปฏิบัติตามที่ภาครัฐได้กำหนด มาตรการการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในระลอกที่สอง ทั้งด้านการ บังคับใช้กฎหมายในการขึ้นทะเบียนและจำกัดพื้นที่อยู่ของแรงงานต่างด้าว การ เข้มงวดในการนำแรงงานต่างด้าวมาทำงาน และการประยุกต์ใช้หลักสาราณียธรรม 6 ในการสร้างความสามัคคีควบคู่กับการประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเพื่อแก้ไข ปัญหาให้ประสบผลสำเร็จ

คำสำคัญ: โรคระบาด; โควิด-19; โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019; แรงงานต่างด้าว

Abstract

This article presents the pandemic situation of Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) of Myanmar migrant workers in Thailand. It is a cause of returning the pandemic of COVID-19 and affecting to various aspects. This study emphasizes on the Dharma and approaches to resolve the second wave of COVID-19 pandemic in order to prevent widespread outbreaks further. The reason for second wave of this pandemic is that such migrant workers, who are authorized to work in the amount of 2,144,073 people. Some of them who are legal workers return to their country and re-entered to work in Thailand do not put themselves into quarantine for the period of 14 days. Furthermore, smuggling of illegal workers into work without suitable pandemic prevention measures is affected in many aspects, including political, economic, and social. In solving the problem, the body of knowledge is proposed to integrated cooperation from state or public sector, private sector, and civil society in practicing to follow the government vigilant measures against the spread of COVID-19 in the second wave. In addition, it has to use of force in law to register and restrict the areas of foreign workers, strictness in bringing foreign workers to work, and apply the six Sārāṇiyadhammas to perform in creating unity with cooperation from all sectors to solve the problems successfully.

Keywords: Pandemic Disease; COVID-19; Coronavirus Disease 2019;
Foreign Workers

บทนำ

ปัญหาการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในประเทศไทย เกิดขึ้นครั้งแรกในเดือนมกราคม พ.ศ. 2563 ผู้ป่วยรายแรกเป็นผู้เดินทางมาจากประเทศจีน ตามข้อมูลของกระทรวงสาธารณสุข การระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกแรกเกิดในเดือนมกราคมถึงมีนาคม พ.ศ. 2563 มีผู้ติดเชื้อ 4,237 ราย การระบาดระลอกที่สองเกิดในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2563 ถึงมีนาคม พ.ศ. 2564 มีจุดเริ่มต้นจากจังหวัดสมุทรสาคร มีผู้ติดเชื้อจำนวน 24,626 ราย (กรมควบคุม กระทรวงสาธารณสุข, ม.ป.ป.) ทำให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหาการระบาดของโรคโควิด-19 เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในแต่ละเดือนประเทศไทยประกาศใช้มาตรการควบคุมการแพร่ระบาดอย่างเข้มข้นตั้งแต่วันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2563 กระทบออกข้อกำหนดการควบคุมโรคโควิด-19 (ข้อกำหนด ออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (ฉบับที่ 22), 2564) ทั้งนี้ เพื่อกำหนดมาตรการต่าง ๆ มาใช้อย่างเข้มงวด ทำให้ประเทศไทยสามารถควบคุมสถานการณ์โรคระบาดได้

อย่างไรก็ตาม การกลับมาแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกที่สองในประเทศไทย ทวีความรุนแรงขึ้นอย่างรวดเร็ว จากต้นเหตุแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมาที่ลักลอบเข้ามาอย่างผิดกฎหมายในจังหวัดสมุทรสาครหรือตลาดมหาชัยทำให้เกิดผลกระทบตามมาอย่างมากมาย (สำนักข่าวประชาชาติธุรกิจ, 2563) ทั้งปัญหาด้านการเมือง เช่น คนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองไม่ได้ขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว ด้านเศรษฐกิจ เช่น การขาดแรงงานทั้งภาคอุตสาหกรรมและการเกษตร รายได้ผู้ประกอบการลดลง ด้านสังคม เช่น ทางเลือกการประกอบอาชีพของประชาชนประกอบอาชีพน้อยลง ซึ่งประเทศไทยได้ออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวหลายฉบับ แต่ฉบับที่สำคัญที่ได้แบ่งแรงงานต่างด้าวไว้เป็นกลุ่ม ๆ เพื่อที่จะได้ง่ายต่อการติดตามและบันทึกข้อมูลสถานการณ์ของแรงงานต่างด้าว คือ พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561

จากปัญหาการกลับมาแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ที่ลักลอบเข้ามาอย่างผิดกฎหมายในจังหวัดสมุทรสาคร เกิดผลกระทบตามมาในหลาย ๆ ด้าน ผู้เขียนสนใจนำเสนอถึงปัญหาผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในด้านต่าง ๆ และแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ภาครัฐได้กำหนดมาตรการขึ้นทั้งการบังคับใช้

กฎหมาย การจัดการแรงงานต่างด้าวตามแนวชายแดนในเชิงนโยบาย และการนำหลัก
สารานุกรม 6 มาใช้ในการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโควิด-19 ในระลอกที่สอง
นี้เพื่อป้องกันมิให้เกิดการระบาดในวงกว้างต่อไปในอนาคต

เนื้อเรื่อง

สถานการณ์แรงงานต่างด้าว

จากความไม่เสมอภาคด้านรายได้ของประชาชนในประเทศที่อยู่ใกล้เคียง จึงมี
ความต้องการเข้ามาทำงานในประเทศที่มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูงเมื่อ
เปรียบเทียบกับเศรษฐกิจของประเทศที่ตนอาศัย และเป็นปัจจัยดึงดูดที่สำคัญให้
แรงงานจากประเทศที่ด้อยกว่าทางเศรษฐกิจ เดินทางเข้ามาเพื่อเติมช่องว่างของการ
ขาดแคลนแรงงานในประเทศ การเข้ามาของแรงงานต่างด้าวเหล่านี้มีทั้งข้อดีและ
ข้อเสีย ในกรณีประเทศไทย ปัญหาทางสังคมของแรงงานต่างด้าวยังไม่สามารถแก้ไขได้
อย่างเบ็ดเสร็จ ส่วนหนึ่งเกิดจากการมองปัญหาอย่างแยกส่วนของกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
หลัก (Stakeholders) กลุ่มแรก คือ หน่วยงานด้านความมั่นคงที่ให้ความสำคัญกับ
แนวคิดการป้องกัน (Prevention) การควบคุม (Control) และการปราบปราม
(Suppression) แรงงานผู้อพยพเข้าประเทศ เนื่องจากโลกทัศน์ของหน่วยงานความ
มั่นคงมีจุดยืนอยู่เรื่องความมั่นคงของชาติและกฎหมาย โดยมองว่า การอพยพเข้ามาค้า
แรงงานเป็นภัยคุกคามต่อเขตแดนและอธิปไตย กลุ่มที่สอง คือ กลุ่มผู้ประกอบการที่
พึงพิงและมีความจำเป็นที่จะต้องใช้แรงงานต่างด้าว เนื่องจากความต้องการที่จะลด
ต้นทุน (Cost Effectiveness) จึงนำไปสู่การจ้างแรงงานราคาถูก (Cheap Labor)
และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจได้ (Competitiveness) ดังนั้น การ
จ้างแรงงานต่างด้าวจึงเป็นสิ่งจำเป็นของกลุ่มนี้ ขณะที่กลุ่มหนึ่ง ได้แก่ กลุ่มองค์กรสิทธิ
มนุษยชน และกลุ่มพัฒนาเอกชน (NGOs) มีโลกทัศน์ด้านสิทธิมนุษยชน
(Humanitarian) ที่อยู่เหนือเขตแดนของรัฐ ไม่คำนึงถึงเชื้อชาติศาสนา ทำให้เกิดความ
ขัดแย้งกับสองกลุ่มแรก แนวคิดหลักของกลุ่มนี้ คือ การให้แรงงานต่างด้าวและทายาท
รุ่นที่ 2 ได้รับรองตามกฎหมายที่ถูกต้อง (Legalization) เพื่อจะได้รับสิทธิพื้นฐานจาก
การเป็นพลเมือง (Citizenship) อันจะนำไปสู่สิทธิมนุษยชน (Human Right) ที่ทุกคน
พึงได้รับจากรัฐและผู้ที่เกี่ยวข้อง

การใช้ชีวิตของแรงงานต่างด้าวแม้จะมีความยากลำบาก แต่ก็ไม่ได้มีความ
เดือดร้อนมากนัก เนื่องจากการมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่าแรงงานไทยในกลุ่มที่
ยากจน และสามารถส่งเงินกลับบ้านได้ อย่างไรก็ตาม ปัญหาสังคมและเศรษฐกิจที่

เกิดขึ้นยังคงเป็นปัญหาที่พบเป็นปกติในสังคมไทย สาเหตุหลัก คือ การไม่มีสถานะทางกฎหมายที่ชัดเจน ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงสิทธิพื้นฐานตามปกติได้ แต่กลุ่มคนต่างด้าวยังมีความพอใจในสภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบัน แม้จะถูกมองว่า เป็นปัญหาก็ตาม

ประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวหลายฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พระราชบัญญัติธุรกิจต่างชาติ พระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพ และวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พระราชบัญญัติพิเศษเพื่อการส่งออก และพระราชบัญญัติการค้ามนุษย์ การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวเกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับ ทำให้หน่วยงานและข้าราชการจำนวนมากต้องเข้ามาเกี่ยวข้อง จึงมีผลต่อการบริหารจัดการ การบังคับใช้กฎหมายและการปฏิบัติตามกฎหมายให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (กรมการจัดหางาน กองงานคนต่างด้าว, 2545)

อย่างไรก็ตาม การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้รัฐบาลต้องจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยอีกครั้ง โดยได้กำหนดให้แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานโดยไม่มีใบอนุญาตทำงาน และต่างด้าวที่ลักลอบเข้ามาโดยผิดกฎหมาย เข้าจดทะเบียนให้ถูกต้องตามกฎหมาย โดยให้นายจ้าง สถานประกอบการสามารถว่าจ้างแรงงานกลุ่มดังกล่าวเป็นการชั่วคราวโดยให้ระยะเวลา 2 ปี

ขณะที่กระทรวงแรงงานรายงานสถานการณ์แรงงานล่าสุดพบว่า มีจำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือที่ราชอาณาจักร จำนวน 2,144,073 คน (สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน, ม.ป.ป.) จำแนกเป็นกลุ่ม ๆ ตามพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 ดังนี้

1. คนต่างด้าวมาตรา 59 ประเภทตลอดชีพ คือ คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรและทำงานตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 322 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 0.003

2. คนต่างด้าวมาตรา 59 ประเภททั่วไป คือ คนต่างด้าวที่มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร หรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง โดยมีใบได้รับอนุญาตให้เข้ามาในฐานะนักท่องเที่ยว หรือผู้เดินทางผ่าน และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จำนวน 99,517 คน คิดเป็นร้อยละ 4.64

3. คนต่างด้าวมาตรา 59 ประเภทพิสุจน์สัญชาติ คือ คนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชาที่หลบหนีเข้าเมืองได้รับการผ่อนผันให้ทำงานและอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ตามมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งได้ผ่านการพิสุจน์สัญชาติและปรับสถานการณ์เข้าเมืองตามกฎหมายเรียบร้อยแล้ว จำนวน 283 คน คิดเป็นร้อยละ 0.13

4. คนต่างด้าวมาตรา 59 ประเภทนำเข้าตามข้อตกลงว่าด้วยการจ้างแรงงานต่างด้าวระหว่างประเทศไทยกับประเทศคูเวต (MOU) คือ คนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่เข้ามาทำงานตามความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลประเทศต้นทาง จำนวน 760,882 คน คิดเป็นร้อยละ 35.49

5. คนต่างด้าวมาตรา 59 ประเภทนำเข้าตามบัญชีรายชื่อ (Name List) คือ แรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2562 (OSS) จำนวน 945,210 คน คิดเป็นร้อยละ 44.08

6. คนต่างด้าวมาตรา 62 ประเภทส่งเสริมการลงทุน คือ คนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน (พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520) หรือกฎหมายอื่น ได้แก่ พระราชบัญญัตินิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 เช่น นักลงทุน ช่างฝีมือ ผู้ชำนาญการ จำนวน 42,858 คน คิดเป็นร้อยละ 2

7. คนต่างด้าวมาตรา 63/1 ประเภทชนกลุ่มน้อย คือ คนต่างด้าวที่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ และกระทรวงมหาดไทยได้ออกเอกสารเพื่อรอพิสุจน์สถานะยื่นขอใบอนุญาตทำงาน จำนวน 69,980 คน คิดเป็นร้อยละ 3.26

8. คนต่างด้าวมาตรา 63/2 ประเภทชนกลุ่มน้อย คือ คนต่างด้าวที่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ และกระทรวงมหาดไทยได้ออกเอกสารเพื่อรอพิสุจน์สถานะยื่นขอใบอนุญาตทำงาน ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม พ.ศ. 2563 ตามแบบ บต. 23 จำนวน 200,078 คน คิดเป็นร้อยละ 9.33

9. คนต่างด้าวมาตรา 63/2 ประเภทชนกลุ่มน้อย คือ คนต่างด้าวที่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ และกระทรวงมหาดไทยได้ออกเอกสารเพื่อรอพิสุจน์สถานะยื่นขอใบอนุญาตทำงาน ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม พ.ศ. 2563 ตามแบบ บต. 24 จำนวน 25,197 คน คิดเป็นร้อยละ 1.18

10. คนต่างด้าวมาตรา 64 คือ คนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่เข้ามาทำงานบริเวณชายแดนในลักษณะไป-กลับ หรือตามฤดูกาลในพื้นที่ความตกลงว่าด้วยการสัญจรข้ามแดนระหว่างราชอาณาจักรไทยกับประเทศที่ติดกับราชอาณาจักร

ไทย ช่วงเวลาที่โรคโควิด-19 ระบาดรอบที่สองพบว่าไม่มีต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาทำงานในประเทศไทยในลักษณะไป-กลับได้ ตามมาตรการ แนวทางปฏิบัติ ประกาศ และคำสั่งป้องกัน และควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

สาเหตุการระบาดของโควิด-19 ในกลุ่มแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย

สถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ในประเทศเมียนมาเป็นความเสียหายที่ไทยต้องเฝ้าระวังแนวพรมแดนเพื่อสกัดไม่ให้เกิดการระบาดเข้ามาในประเทศ ภายหลังกรมควบคุมโรคประเมินว่า การระบาดที่อยู่ทางตอนกลางของเมียนมาจะขยายพื้นที่มาถึงชายแดน สำหรับประเทศไทยซึ่งมีหลายจังหวัดมีพรมแดนติดกับเมียนมา เช่น เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ตาก กาญจนบุรี หน่วยงานด้านความมั่นคง ฝ่ายปกครองและสาธารณสุขได้เข้มงวดมาตรการป้องกันโรคโควิด-19 ของผู้ที่เดินทางและเพิ่มการเฝ้าระวังแรงงานที่ลักลอบเข้าประเทศอย่างผิดกฎหมาย ซึ่งอาจเป็นผู้ติดเชื้อโรคโควิด-19

โรคโควิด-19 ที่ระบาดหนักในจังหวัดสมุทรสาครเกิดขึ้นจากการเดินทางเข้าไทยของแรงงานชาวเมียนมาโดยไม่ผ่านระบบกักตัว เกิดการแพร่ในชุมชนแรงงานและต่อมาถึงคนไทย ซึ่งปัจจุบันแรงงานต่างด้าวไม่ได้ทำงานอยู่ในประเทศไทยเพียงจังหวัดเดียว แรงงานต่างด้าวทำงานอยู่ในประเทศไทยในทุกจังหวัด ทำให้การกลับมาแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกที่สองในประเทศไทย ทวีความรุนแรงขึ้นอย่างรวดเร็วจากต้นเหตุแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมาที่ลักลอบเข้ามาอย่างผิดกฎหมายในจังหวัดสมุทรสาครหรือที่รู้จักทั่วไปว่า ตลาดมหาชัย

ผู้ประกอบการจากโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรสาครมีการเรียกร้องให้เข้าไปตรวจสอบแรงงานต่างด้าว เนื่องจากมีความกังวล แต่ภายในนิคมมีจำนวนโรงงานกว่า 130 แห่ง หากมีการตรวจพบผู้ติดเชื้อ 1 คน ตามหลักสาธารณสุขต้องสั่งปิดโรงงานทั้งนิคม เนื่องจากแหล่งที่พักของคนงานในนิคมพักอยู่รวมกัน เรื่องนี้ได้เร่งหาทางออกร่วมกันว่า จะทำอย่างไร เพราะเกรงจะกระทบการส่งออกซึ่งในปีนี้มีผลประกอบการลดลงมากอยู่แล้ว

ขณะที่ตัวเลขแรงงานต่างด้าวในจังหวัดสมุทรสาครมีแรงงานต่างด้าว มากกว่า 400,000 คน เป็นแรงงานถูกกฎหมาย 233,071 คน นอกจากนั้น เป็นแรงงานต่างด้าวที่ไม่ถูกกฎหมาย ในจำนวนนี้มีทั้งแรงงานต่างด้าวกลุ่มที่เคยมีใบอนุญาตถูกกฎหมาย แต่ไม่ได้ต่อใบอนุญาต และแรงงานที่ลักลอบเข้ามาที่ไม่เคยมีใบอนุญาต โดยแรงงานต่างด้าวในมหาชัยส่วนใหญ่เป็นแรงงานสัญชาติเมียนมาเข้ามาทำ ตั้งแต่ธุรกิจประมง

และอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องกับการประมงเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ กระจายไปตามโรงงานอุตสาหกรรม สวนเกษตร ก่อสร้าง ภาคบริการ ร้านอาหาร การท่องเที่ยว รวมถึงคนทำงานบ้าน (ศูนย์ข้อมูลมาตรการแก้ไขปัญหาจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19), ม.ป.ป.)

สำหรับการระบาดระลอกที่สองในประเทศไทยที่พบผู้ติดเชื้อกระจายไปในหลายจังหวัด ซึ่งส่วนใหญ่ยังมีประวัติเชื่อมโยงกับตลาดกลางกุ้ง จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งเป็นจุดศูนย์กลางการระบาด กระทั่งสำนักงานศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กระทรวงมหาดไทย (ศบค.มท.) ได้แบ่งการบริหารจัดการจังหวัดเป็นพื้นที่ 4 โซน ประกอบด้วยพื้นที่ควบคุมสูงสุด พื้นที่ควบคุม พื้นที่เฝ้าระวังสูงสุด และพื้นที่เฝ้าระวัง การลักลอบนำเข้าแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายได้ทำเป็นกระบวนการ โดยมีบริษัทนายหน้าจัดหา กินค่าหัวคิวทั้งแบบจ่ายสดและผ่อนชำระ โดยเมื่อมาถึงประเทศไทยมีการจัดหางานให้ทำและให้ผ่อนเป็นระบบรายเดือน ในยุคก่อนโควิดมีตั้งแต่ 3,000-5,000 บาท ต่อหัวต่อคน (ศูนย์ข้อมูลมาตรการแก้ไขปัญหาจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19), ม.ป.ป.) หลายธุรกิจยอมจ่ายค่าหัวคิวและเงินใต้โต๊ะให้ผู้มีอำนาจเพื่อแลกการได้แรงงานเถื่อนมาใช้งาน ถูกกว่าระบบนำเข้าอย่างถูกกฎหมายที่ใช้เวลาและขั้นตอนยุ่งยาก นอกจากนี้ การนำเข้าแรงงานในช่วงโรคโควิด-19 มีขั้นตอนการกักตัว 14 วัน ทำให้เพิ่มภาระค่าใช้จ่ายต่อตัวมากกว่าเดิม

การที่โรคโควิด-29 ระบาดหนักในระลอกที่สองในประเทศไทยเกิดจากปัญหาการนำเข้าแรงงานต่างด้าวเมียนมาใหม่อย่างไม่ถูกต้อง โดยสรุปแล้ว เกิดจากสาเหตุสำคัญ 2 ประการ คือ 1. แรงงานถูกกฎหมายกลับออกไปและกลับเข้ามาใหม่แบบแรงงานถูกกฎหมาย แต่เข้ามาแล้วไม่ได้กักตัวภายใน 14 วัน และ 2. การลักลอบนำเข้าแรงงานผิดกฎหมายเข้ามาทำงาน ซึ่งปัญหาการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่เกิดขึ้นจากแรงงานเมียนมาที่ลักลอบเข้ามา ส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากความเห็นแก่ตัวของภาคธุรกิจบางส่วนเอง ซึ่งไม่ใช่ในจังหวัดสมุทรสาครเท่านั้น แต่รวมจังหวัดชายแดนภาคเหนือ เช่น เชียงราย ตาก จังหวัดในภาคตะวันออก เช่น จันทบุรี สระแก้ว ซึ่งเป็นปัญหาที่มีมานาน

ผลกระทบที่มีต่อประเทศไทย

1) ด้านการเมือง

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในระลอกที่สอง รัฐบาลโดยกระทรวงแรงงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดการประชุมหาแนวทางการดำเนินงาน

และร่วมหารือรับฟังข้อเสนอแนะในการดำเนินงานในประเด็นการติดตามสถานการณ์ โควิด-19 ดังนี้

1. คนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองกระทรวงแรงงาน จะต้องมีการมาตรการในการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อย่างไร
2. การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) กระทรวงแรงงานมีมาตรการอย่างไร
3. มาตรการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากโควิด-19 กรณีต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองกระทรวงแรงงานมีแนวทางในการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวทั่วประเทศ
4. การจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกที่สอง เพื่อควบคุม ยับยั้ง ป้องกันการแพร่ระบาดของโควิด-19 ในกลุ่มแรงงานต่างด้าวให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด
5. การจัดการให้แรงงานต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมืองหรือผิดกฎหมายเข้าสู่ระบบการทำงานที่ถูกต้อง
6. แนวทางแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานในภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ และทำให้เกิดความมั่นคงของระบบฐานข้อมูลแรงงานต่างด้าวที่ทำงานอยู่ในประเทศไทย (Big Data)
7. การมีมาตรการตรวจคัดกรองโรคโควิด-19 แก่แรงงานเชิงรุกในสถานประกอบการหรือสมุทรสาครโมเดล จะช่วยให้การค้นหาผู้ติดเชื้อได้รวดเร็วยิ่งขึ้น หากตรวจพบเชื้อก็สามารถเข้าสู่การรักษาตามแนวทางที่กรมควบคุมโรคกำหนด

กรณีผลกระทบจากโควิด-19 ระลอกที่สองจากแรงงานต่างด้าวสมุทรสาคร รัฐบาลอนุมัติงบฉุกเฉินเพื่อดูแลผลกระทบต่อผู้ประกอบการและการชดเชยรายได้ให้กับแรงงานรายวันที่ถูกให้หยุดงานจากมาตรการล็อกดาวน์ในบางพื้นที่ในจังหวัดสมุทรสาคร และยังเพิ่มงบประมาณเพื่อตรวจหาเชื้อเชิงรุกในพื้นที่เสี่ยงทั้งหมด โดยเฉพาะในจังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม สมุทรปราการ นครปฐม ระนอง ตาก ราชบุรี เชียงใหม่ เชียงราย และต้องดำเนินการอย่างเข้มงวดต่อการฉวยโอกาสขึ้นราคาสินค้าอุปกรณ์ทางการแพทย์ หน้ากากอนามัย ถุงมือยาง และเจลล้างมือ รวมทั้งการจัดสรรเครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์ให้เพียงพอในบางจังหวัดที่อาจต้องมีผู้ที่เข้ารักษาตัวเพิ่มขึ้น

2) ด้านเศรษฐกิจ

ภายหลังวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2563 เป็นต้นมา การระบาดของโรคโควิด-19 จากตลาดกลางกุ้ง ซึ่งคาดว่า แม่ค้ารายใหญ่ที่ทำงานใกล้ชิดกับแรงงานจะติดเชื้อ

โรคโควิด-19 มาจากแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายที่ลักลอบเข้ามาทำงานในช่วงที่ที่เมียนมาร์มีการระบอบอย่างรุนแรงรอบที่ 2 มามากกว่า 1 เดือนก่อนหน้านั้น ซึ่งก่อนหน้านั้นไม่นานได้พบคนไทยที่ลักลอบกลับบ้านตามช่องทางธรรมชาติติดเชื้อมาจากสถานบันเทิงใกล้กับแม่สายหลายสิบคน เป็นเหตุที่พอจะเชื่อได้ว่า เริ่มจากแรงงานต่างด้าวที่ทำงานตลาดกลางกุ้งมหาชัยเป็นซูเปอร์สเปรดเดอร์ (Super-spreader) อันหมายถึง ผู้ติดเชื่อเพียงคนเดียวที่สามารถแพร่กระจายเชื่อในวงกว้างและทำให้คนจำนวนมากได้รับเชื่อไปด้วยในอัตราส่วนที่สูงจนเกินมาตรฐาน ซึ่งมีผลกระทบไม่เพียงแต่กลุ่มแรงงานต่างด้าวในธุรกิจต่อเนื่องจากประมงในจังหวัด 3 สมุทร (สมุทรสาคร สมุทรสงคราม และสมุทรปราการ) เท่านั้น แต่ประชาชนและพ่อค้าต้องซื้ออาหารทะเลสดไปจำหน่ายในหลายจังหวัดทั่วประเทศ เช่น กลุ่มจังหวัดในภาคกลาง ทำให้การแพร่กระจายของผู้ป่วยโรคโควิด-19 เพิ่มขึ้นมากกว่า 50 จังหวัด ประเทศไทยไม่มีแรงงานต่างด้าวแบบไปกลับหรือตามฤดูกาลอีกต่อไป จึงเกิดปัญหาไม่มีแรงงานต่างด้าวทำการเก็บเกี่ยวผลผลิตผลการเกษตร เช่น เก็บข้าว ถอนมัน เก็บข้าวโพด เก็บผลไม้ ทำให้เกิดการขาดแคลนแรงงานในกิจกรรมที่กล่าวมาตามฤดูกาล ซึ่งปกติกระจายอยู่ในแหล่งผลิตในแต่ละภาคและตามแนวชายแดน

ด้วยเหตุนี้จึงเกิดผลกระทบที่มีต่อตลาดการเงิน เนื่องจากการแพร่ระบาดในสมุทรสาครได้แพร่ระบาดอย่างรวดเร็ว อาจมีผู้ติดเชื่อจำนวนมากที่ไม่ตรวจพบ ซึ่งคาดว่า ตลาดหุ้นจะมีการปรับฐานครั้งใหญ่และขายทำกำไร นอกจากนี้ ดัชนีตลาดหุ้นอาจปรับตัวลงต่ำ เงินบาทอาจชะลอการแข็งค่าลง รวมถึงราคาทองคำและสินค้าโภคภัณฑ์อาจปรับตัวสูงขึ้นก็เป็นได้

3) ด้านสังคม

วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปของประชาชนในพื้นที่ที่ต้องตรวจโรคในจุดตั้งด่าน โดยเฉพาะคนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดสมุทรสาคร (ทั้งคนไทยและแรงงานต่างด้าว) ที่มีความจำเป็นต้องเดินทางออกนอกพื้นที่และต้องใช้บริการรถประจำทางสายมหาชัย ปากน้ำเข้ามากรุงเทพฯ รวมทั้งรถสาธารณะจากสมุทรสาครไปจังหวัดอื่น ๆ ของประเทศไทย ต้องสวมหน้ากากอนามัย พกเจลหรือสเปรย์แอลกอฮอล์อย่างสม่ำเสมอ โดยภาพรวมแล้ว ผลกระทบทางสังคมต่อประชาชนเพิ่มขึ้นในช่วงการระบาดระลอกที่สอง ดังนี้

1. ความสามารถในการรับมือกับผลกระทบ ทางเลือกของประชาชนในการปรับตัวที่มีมาน้อยเพียงใด

2. มาตรการของภาครัฐในการช่วยเหลือประชาชน โดยต้องคำนึงถึงการได้รับผลกระทบที่ตามมาต่อเนื่องและรุนแรง ซึ่งจะเป็นปัญหาสังคมต่อไปในอนาคต

3. ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากโรคโควิด-19 แบบต่อเนื่องยาวนาน และไม่มีโอกาสฟื้นตัว แม้การระบาดจะหายไป เช่น เจ้าของกิจการขนาดเล็กที่สิ้นเนื้อประดาตัว ไม่มีเงินทุนจะเริ่มกิจการใหม่

4. แรงงานที่ถูกเลิกจ้างถาวรและไม่มีโอกาสได้รับการจ้างงานใหม่ รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเร่งออกมาตรการในการบรรเทาความทุกข์ร้อนและประคับประคองให้กลับเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจและฟื้นฟูทางสังคมควบคู่กัน

แนวทางในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวในสถานการณ์โรคโควิด-19

การแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวในสถานการณ์โรคโควิด-19 จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ความร่วมมือจากภาครัฐและเอกชน ตลอดจนประชาชน โดยทั่วไป ทั้งหมดต้องร่วมมือร่วมใจกันต่อสู้ภัยพิบัติและปฏิบัติตามที่ภาครัฐได้กำหนด มาตรการการแก้ไขปัญหาโรคโควิด-19 ระบาดในระลอกที่สอง ดังนี้

1. การหาพื้นที่กักแรงงานหรือ Organizational Quarantine (OQ) บริเวณชายแดนก่อนนำเข้ามาในส่วนในประเทศ สร้างแรงจูงใจกับแรงงานในการยอมให้กักตัว เช่น การลดค่าใช้จ่ายในการกักตัวหรือให้สามีและภรรยาอยู่ด้วยกันได้

2. การให้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ เรื่องแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้าไทยตามช่องทางธรรมชาติ โดยไม่ได้ผ่านการตรวจโรคโควิด-19

3. การป้องกันชายแดนอย่างเข้มงวด บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังกับนายจ้างและนายหน้าเถื่อนที่นำแรงงานผิดกฎหมายเข้ามา

4. แรงงานต่างด้าวที่ยังอยู่ในไทย แต่ไม่ได้จดทะเบียนและได้รับการผ่อนผันให้อยู่ถึงเดือนมกราคม 2564 คนกลุ่มนี้จะไม่มียาจ้าง ผ่อนผันให้คนต่างด้าว 3 สัญชาติ อยู่ในราชอาณาจักรได้ทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมายเป็นกรณีพิเศษภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในระลอกใหม่นี้

5. การลดหย่อนหรือไม่เก็บค่าใช้จ่ายในการจดทะเบียนใหม่จากแรงงานต่างด้าวที่ปลอดภัยจากโควิด-19 และเพิ่มสิทธิให้ลงทะเบียนทำงานเพื่อแรงงานที่ผิดกฎหมายจะได้เข้ามารายงานตัวมากขึ้น

6. เจ้าของสถานประกอบการ นายจ้าง ภาคประชาสังคม องค์กรเอ็นจีโอ (NGOs) และผู้ต้องการช่วยเหลือทั่วไป สามารถช่วยเหลือกลุ่มแรงงานที่อยู่ในประเทศไทยอยู่ เพื่อความอยู่รอดในช่วงเปลี่ยนผ่านที่นายจ้างยังต้องการใช้แรงงานต่างด้าวและ

แรงงานต่างด้าวต้องการนายจ้าง ด้วยการช่วยเหลือชั่วคราวด้านค่าอาหาร ค่าที่พักพินจนกว่าจะได้รับการจดทะเบียนครบถ้วนสมบูรณ์

นอกจากการปฏิบัติตามมาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นในการแก้ไขปัญหาโรคโควิด-19 ระบาดในระลอกที่สองแล้ว ควรนำหลักสาราณียธรรม 6 (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 11 ข้อ 356: 387-388) มาใช้ในการแก้ไขปัญหาพร้อมด้วย เพราะเป็นหลักธรรมที่ตั้งแห่งความระลึกถึงกัน ถือเป็นธรรมที่เป็นพลังในการสร้างความสามัคคี เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าที่ว่าด้วยแนวทางปฏิบัติของผู้ที่อยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มตั้งแต่ขนาดเล็ก เช่น ครอบครัว จนถึงระดับประเทศหรือแม้กระทั่งในระดับโลก ดังต่อไปนี้

1. กายกรรมอันประกอบด้วยเมตตา คือ การกระทำทางกายที่ประกอบด้วยเมตตา เช่น การให้การอนุเคราะห์ช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น ไม่รังแกทำร้ายผู้อื่น ช่วยเหลือกิจธุระของผู้ร่วมหมู่คณะด้วยความเต็มใจ แสดงกิริยาอาการสุภาพ เคารพนับถือกันทั้งต่อหน้าและลับหลัง ในสถานการณ์โรคโควิด-19 นี้ ประชาชนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกันอย่างจริงใจ

2. วชิกรรมอันประกอบด้วยเมตตา คือ การมีวาจาที่ดี สุภาพ อ่อนหวาน พุดมีเหตุผล ไม่พุดให้ร้ายผู้อื่นทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ช่วยบอกแจ้งสิ่งที่เป็นประโยชน์ สั่งสอนแนะนำตักเตือนด้วยความหวังดี แสดงความเคารพนับถือทั้งต่อหน้าและลับหลัง จะเห็นได้ว่า ช่วงโรคโควิด-19 นี้ สังคมโซเชียลได้พุดจาให้ร้ายผู้ติดโรคโควิด-19 ว่า เป็นผู้โชคร้าย ถูกต่อว่า ถูกตัดสินว่าไม่ดูแลตัวเอง ทำให้บั่นทอนกำลังใจเป็นอย่างมาก ดังนั้นประชาชนต้องมีวชิกรรม พุดจาแต่สิ่งที่ดี ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน

3. มโนกรรมอันประกอบด้วยเมตตา คือ ความคิดที่ประกอบด้วยเมตตาทั้งต่อหน้าและลับหลัง เป็นการคิดดีต่อกัน ไม่คิดอิจฉาริษยาหรือไม่คิดมุ่งร้ายพยาบาท หากทุกคนคิดแล้วปฏิบัติเหมือนกัน ความสามัคคีก็จะเกิดขึ้นในสังคม คิดทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่กัน มองกันในแง่ดี เมื่อประชาชนมีความคิดปรารถนาดีที่จะช่วยกันให้ผ่านวิกฤตนี้ไปด้วยกัน ก็จะไม่มัวคิด เมื่อรัฐบาลออกมาตรการป้องกันก็จะปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ไม่ต่อต้าน ช่วยให้สถานการณ์ผ่านพ้นไปได้โดยเร็ว

4. สาธารณโภคี คือ การรู้จักแบ่งสิ่งของให้กันและกันตามโอกาสอันควร เพื่อแสดงความรักความหวังดีของผู้ที่อยู่ในสังคมเดียวกัน แบ่งปันเฉลี่ยเจือจานให้ได้มีส่วนร่วมใช้สอยบริโภคทั่วกัน ช่วยเหลือแบ่งปันกัน เช่น กรณีการกักตุนหน้ากากอนามัยในช่วงแรกกระทั่งขาดตลาด ประชาชนไม่มีใช้ ราคาแพง ทำให้เกิดความเดือนร้อน หากใช้สาธารณโภคีตั้งแต่แรกก็จะไม่เกิดปัญหาในลักษณะดังกล่าวนี้

5. สีสสามัญญาตา คือ ความรักใคร่สามัคคี รักษาดีอย่างเคร่งครัด เหมาะสมตามสถานะของตน มีความประพฤติสุจริต ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของหมู่คณะหรือระเบียบวินัย ไม่เอาใจเอาเปรียบผู้อื่น หลักธรรมนี้มีความสำคัญ เนื่องจากต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ทางภาครัฐออกมาอย่างเคร่งครัด จะช่วยให้การระบาดของโรคไม่บานปลายและอยู่ในภาวะที่สามารถควบคุมได้

6. ทิฏฐิสามัญญาตา คือ การมีความเห็นร่วมกัน ไม่เห็นแก่ตัว รู้จักเคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ร่วมมือร่วมใจในการสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสงบเห็นชอบร่วมกันในข้อที่เป็นหลักการ ร่วมใจกันแก้ไขปัญหาไปด้วยกันอันจะนำไปสู่หนทาง ขจัดปัญหาการระบาดอันนี้ไปได้ ไม่เกิดความขัดแย้งซึ่งจะเกิดปัญหาในการแก้ไขสถานการณ์นี้อีก

องค์ความรู้ใหม่

การแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกที่สอง ผู้เขียนขอเสนอแนวทางแก้ไขที่เป็นองค์ความรู้ใหม่ คือ การบูรณาการความร่วมมือจากภาครัฐ เอกชนและประชาชนในการปฏิบัติตามที่ภาครัฐได้กำหนดมาตรการการแก้ไขปัญหาโรคโควิด-19 ระลอกที่สอง ทั้งด้านการบังคับใช้กฎหมายในการขึ้นทะเบียนและจำกัดพื้นที่อยู่ของแรงงานต่างด้าว การเข้มงวดกวดขันในการนำแรงงานต่างด้าวมาทำงาน และนำหลักสาราณียธรรม 6 อันเป็นธรรมที่เป็นพลังในการสร้างความสามัคคี ประกอบด้วยกายกรรม วจีกรรม มโนกรรม สาธารณโภคี สีลสามัญญาตา ทิฏฐิสามัญญาตา มาใช้ควบคู่กับการประสานความร่วมมือร่วมใจจากทุกภาคส่วนให้แก้ไขปัญหานั้นประสบผลสำเร็จไปได้ด้วยดี โดยภาครัฐทั้งระดับจังหวัดและส่วนกลาง นำกฎหมายมาใช้บังคับการในควบคุมการนำแรงงานต่างด้าวเข้ามาในประเทศไทย การจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวให้ได้ครบถ้วน และเป็นผู้นำในการบริหารจัดการตามหลักสาราณียธรรม 6 บูรณาการความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ในการจัดการควบคุมดูแลแรงงานต่างด้าวให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ภาคเอกชนและผู้ประกอบการ นำเข้าแรงงานต่างด้าวให้ถูกต้องตามกฎหมาย ให้ความร่วมมืออย่างจริงจังใจจริงจังกกับภาครัฐ ในการบริหารจัดการดูแลแรงงานต่างด้าวตามหลักสาราณียธรรม 6 และประกอบธุรกิจอย่างซื่อสัตย์และเมตตาดูแลต่อแรงงานต่างด้าวอย่างเหมาะสม

สรุป

จากปัญหาการระบาดของโรคโควิด-19 ระลอกที่สองในเดือนธันวาคม 2563 ถึงต้นเดือนมีนาคม 2564 มีจุดเริ่มต้นจากจังหวัดสมุทรสาคร มีผู้ติดเชื้อจำนวน

24,626 ราย เกิดจากแรงงานต่างที่มาจากเมียนมา แต่ด้วยสถานการณ์แรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานของประเทศไทย จำนวน 2,144,073 คน จำแนกเป็นกลุ่ม ๆ ตามพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 จำนวนทั้งสิ้น 10 กลุ่ม สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาการกลับมาแพร่ระบาดใหม่ คือ 1. แรงงานถูกกฎหมายกลับออกไปและกลับเข้ามาใหม่ แบบแรงงานถูกกฎหมาย แต่เข้ามาโดยไม่ได้กักตัวภายใน 14 วัน 2. การลักลอบนำแรงงานผิดกฎหมายเข้ามาทำงาน ทำให้เกิดผลกระทบในหลายด้าน ได้แก่ ด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม

ผู้เขียนจึงเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาที่เป็นองค์ความรู้ใหม่ คือ การบูรณาการความร่วมมือจากภาครัฐ เอกชนและประชาชนในการปฏิบัติตามที่ภาครัฐได้กำหนดมาตรการการแก้ไขปัญหาโรคโควิด-19 ระบาดในระลอกที่สอง ทั้งด้านการบังคับใช้กฎหมายในการขึ้นทะเบียนและจำกัดพื้นที่อยู่ของแรงงานต่างด้าว การเข้มงวดกวดขันในการนำแรงงานต่างด้าวมาทำงาน และนำหลักสาราณียธรรม 6 อันเป็นธรรมที่เป็นพลังในการสร้างความสามัคคี ประกอบด้วยกายกรรม วจีกรรม มโนกรรม สาธารณโภคี สีสสามัญญตา ทิฐีสามัญญตา มาใช้ควบคู่ร่วมกันในการประสานความร่วมมือร่วมใจจากทุกภาคส่วนให้แก้ไขปัญหานั้นประสบผลสำเร็จไปได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- กรมการจัดหางาน กองงานคนต่างด้าว. (2545). *รายงานผลการปฏิบัติงาน ประจำปีงบประมาณ 2544*. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายทะเบียนแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน.
- กรมควบคุม กระทรวงสาธารณสุข. (ม.ป.ป.) *รายงานสถานการณ์โควิด-19 ในประเทศไทย*. สืบค้นเมื่อ 25 เมษายน 2564. จาก <https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/>
- ข้อกำหนด ออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (ฉบับที่ 22). (29 เมษายน 2564). *ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 138 ตอนพิเศษ 91 ง. หน้า 24-25*.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เล่ม 11*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ศูนย์ข้อมูลมาตรการแก้ไขปัญหาจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19). (ม.ป.ป.) *สถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19*. สืบค้นเมื่อ 15 เมษายน 2564, จาก [http:// www.thaigov.go.th/news/contents/details/27963](http://www.thaigov.go.th/news/contents/details/27963)

สำนักข่าวประชาชาติธุรกิจ. (26 ธันวาคม 2563). *โควิดระลอกใหม่...ฝันปิดฉากปัญหา 'แรงงานเถื่อน'*. สืบค้นเมื่อ 7 พฤษภาคม 2564, จาก <https://www.prachachat.net/columns/news-581259>

สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน. (ม.ป.ป.). *พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561*. สืบค้นเมื่อ 15 เมษายน 2564, จาก https://www.doe.go.th/prd/assets/upload/files/alien_th/543292a73efff23886bed0aa1787c4a0.pdf